

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen ulosottoviranomaisia ja ulosottoasioiden muutoksenhakua koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1995 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 106/1995 vp ulosottoviranomaisia ja ulosottoasioiden muutoksenhakua koskevan lainsäädännön uudistamisesta. Eduskunnalle on lakivaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 15/1995 vp.

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että nimismiehen virkojen perustamisessa, jos siihen ryhdytään, noudatetaan suurta pidät-

tyvyyttä siten, että perustamiseen ryhdytään vasta, kun on selvitetty, että kihlakunnanvirastossa käsiteltävien ulosottoasioiden lukumäärä on vähäinen ja että ulosottoitoimen hoidon järjestäminen lain 1 luvun 3 §:n 2 momentin mukaisesti yhteistoiminnassa ei ole tarkoituksenmukaista.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ulosottolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain 3 luvun 12 §:n 3 momentti, 4 luvun 9 c §, 5 luvun 45 §:n 4 momentti ja 6 luvun 14 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 12 §:n 3 momentti, 5 luvun 45 §:n 4 momentti ja 6 luvun 14 § 18 päivänä toukokuuta 1973 annetussa laissa (389/73) ja 4 luvun 9 c § samana päivänä annetussa laissa (394/73),

muutetaan 1 luku, 3 luvun 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 20 a §:n 2 ja 4 momentti sekä 32 §, 4 luvun 9 b ja 10 §, 5 luvun 9 §:n 3 momentti, 11 §:n 4 momentti ja 45 §:n 3 momentti sekä 6 luvun 12, 17 ja 18 § sekä 9 ja 10 luku,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, 3 luvun 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 20 a §:n 2 ja 4 momentti ja 32 § sekä 5 luvun 45 §:n 3 momentti mainitussa 18 päivänä toukokuuta 1973 annetussa laissa (389/73), 4 luvun 9 b § samana päivänä annetussa laissa (394/73) ja 10 § muutettuna 13 päivänä kesäkuuta 1929 ja 18 päivänä lokakuuta 1929 annetuilla laeilla (239 ja 321/29) sekä mainitulla 18 päivänä toukokuuta 1973 annetulla lailla (389/73), 5 luvun 9 §:n 3 momentti 27 päivänä marraskuuta 1987 annetussa laissa (897/87) ja 11 §:n 4 momentti 15 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (461/84) ja 6 luvun 18 § osittain muutettuna 14 päivänä joulukuuta 1984 annetulla lailla (867/84), sekä 9 ja 10 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, sekä

lisätään 3 luvun 21 §:ään siitä 20 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla (1016/85) kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti, 27 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja mainitulla 18 päivänä toukokuuta 1973 annetulla lailla (389/73), uusi 3 momentti ja 3 lukuun uusi 32 a §, 5 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti ja 21 §:ään, sellaisena kuin se on 12 päivänä maaliskuuta 1909 annetussa laissa, uusi 3 momentti, 6 luvun 15 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 18 päivänä toukokuuta 1973 annetussa laissa (389/73), uusi 3 ja 4 momentti sekä 8 lukuun uusi 9 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

Ulosottoviranomaiset

1 §

Ulosottomies

Ulosottoasiat käsittelee ulosottomies. Ulosottomiehenä on kihlakunnanvouti. Ulosottomiehenä voi myös toimia 11 §:n 3 momentissa tarkoitettu nimismies. Ulosottomiehelle kuuluu ulosottoasioiden lisäksi rikostuomioiden täytäntöönpano niin kuin siitä erikseen säädetään.

2 §

Tuomioistuim

Yleiset tuomioistuimet toimivat ulosottoasioissa muutoksenhakuviranomaisina niin kuin 10 luvussa säädetään sekä käsittelevät niiden tehtäväksi erikseen säädetty ulosottoasiat.

3 §

Ulosottomiehen toimialue ja yhteistoiminta

Paikallinen ulosottotoimi järjestetään kihlakunnittain.

Oikeusministeriö voi paikallisen ulosottotoimen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi:

1) määrätä eri kihlakuntien ulosottovirastot tai kihlakunnanvirastojen ulosotto-osastot hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa; taikka

2) lääninhallitusta kuultuaan määrätä kihlakunnan ulosottoviraston tai ulosotto-osaston hoitamaan tehtäviä myös toisen kihlakunnan alueella.

4 §

Avustava ulosottomies

Avustava ulosottomies suorittaa ulosottomiehen määräämät täytäntöönpanotehtävät. Avustavasta ulosottomiehestä on tällöin voimassa 5 §:ssä mainituin rajoituksin, mitä ulosottomiehestä säädetään.

5 §

Ulosottomiehen yksinomainen toimivalta

Ulosottomiehen tulee itse:

1) päättää 3 luvun 20 §:n nojalla asetetun vakuuden hyväksymisestä;

2) myydä ulosmitattu kiinteä omaisuus,

alusrekisteriin merkitty alus tai osuus siihen taikka sen lastina oleva tavara, rekisteröity ilma-alus, autokiinnityslain (810/72) 1 §:ssä tarkoitettu omaisuus, huoneiston hallintaan oikeuttava asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön osake sekä muu ulosmitattu omaisuus, jonka tiedetään olevan kiinnityksen taikka pantti- tai pidätysoikeuden nojalla velan vakuutena;

3) jakaa 2 kohdassa mainitun omaisuuden kauppahinta tai muun omaisuuden kauppahinta, milloin eri jakomenettely 6 luvun 3—5 §:n mukaan on tarpeen;

4) siirtää asia toisen paikkakunnan ulosottomiehelle ja pyytää tältä virka-apua;

5) määrätä pakoileva velallinen tai hänen 3 luvun 34 b §:ssä tarkoitettu edustajansa noudettavaksi ulosottoeselytykseen, määrätä velallinen luovuttamaan kirjanpitokirjat ja -aineisto tarkastettavaksi, asettaa 3 luvun 34 d §:ssä tarkoitettu sakon uhka ja tehdä hakemus tämän sakon tuomitsemiseksi;

6) asettaa maksuvelvollisuus, joka perustuu 3 luvun 20 a §:n 2 momenttiin, 4 luvun 9 b §:ään, 5 luvun 9 §:n 3 momenttiin, 11 §:n 4 momenttiin tai 45 §:n 3 momenttiin taikka 8 luvun 4 §:ään;

7) päättää 7 luvun 11 a §:ssä tarkoitettua turvaamistoimen myöntämisestä;

8) päättää ulosottotoimen oikaisemisesta 9 luvun 1 §:n 1—3 momentin ja 10 luvun 10 §:n nojalla, 9 luvun 6—8 §:ssä säädetyn osoituksen antamisesta ja täytäntöönpanon keskeyttämisestä;

9) toimittaa tilitys osamaksukaupan myyjän ja ostajan välillä; sekä

10) päättää lapsen huoltoa ja tapaamisoi-keutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta.

6 §

Muu virkamies

Ulosottomies saa tarvittaessa määrätä yksittäisen täytäntöönpanotehtävän muun alaisensa virkamiehen suoritettavaksi. Virkamiehestä on tällöin voimassa, mitä avustavasta ulosottomiehestä säädetään.

7 §

Ulosottomiehen valvontavelvollisuus

Ulosottomiehen on valvottava, että hänen alaisensa virkamiehet hoitavat heille toimeksiantetut tehtävät asianmukaisesti ja noudattavat heille annettuja määräyksiä.

Ulosottomies voi tarvittaessa siirtää asian toiselle virkamiehelle tai ottaa sen itse suoritettavakseen.

8 §

Ulosottomiehen esteellisyys

Ulosottomies ei saa ryhtyä täytäntöönpanotoimeen, jos hän on asiassa esteellinen. Ulosottomies on esteellinen, jos:

1) hän on asianosaisen kanssa sellaisessa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa, joka oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 1 §:n mukaan perustaa tuomarin esteellisyyden;

2) ulosottomies tai häneen 1 kohdassa mainitussa suhteessa oleva henkilö on asiassa osallinen tai muutoin voi toimituksesta odottaa hyötyä tai vahinkoa;

3) ulosottomies on ollut samassa asiassa asianosaisen valtuutettu; taikka

4) ulosottomies on muussa kuin virka-asiasa asianosaisen vastapuoli, ei kuitenkaan jos asianosainen ulosottoasian vireilletulon jälkeen hakeutuu ulosottomiehen vastapuoleksi saadakseen tämän esteelliseksi.

Kihlakunnanvoudin on ilmoitettava esteellisyydestään sille, joka määrää hänelle sijaisen. Tämän on määrättävä hänen sijaansa toinen kihlakunnanvoudi. Viimeksi mainittuun päätökseen ei saa hakea muutosta. Avustavan ulosottomiehen on ilmoitettava esteellisyydestään kihlakunnanvoudille, jonka on määrättävä toinen virkamies hänen sijaansa tai suoritettava toimi itse.

9 §

Ulosottoviranomainen Ahvenanmaan maakunnassa

Ulosottoviranomaisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään erikseen.

Ulosottotoimen hallinto

10 §

Oikeusministeriö

Ulosottotoimen yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu oikeusministeriölle.

Ulosottoviranomaiset ja ulosottotoimen hallinto kuuluvat oikeusministeriön hallinnonalaan.

11 §

Paikallinen ulosottoviranomainen

Paikallinen viranomainen ulosottoasioissa ja muualla laissa ulosottomiehelle säädetyissä tehtävissä on kihlakunnanvoudi, joka toimii kihlakunnan ulosottovirastossa tai kihlakunnanviraston ulosotto-osastossa.

Jos kihlakunnan ulosottovirastossa tai kihlakunnanviraston ulosotto-osastossa on useampia kihlakunnanvouuteja, viraston tai osaston päällikkönä on johtava kihlakunnanvoudi.

Jos valtioneuvoston yleisistunto on päättänyt, että kihlakunnanvirastoon perustetaan poliisin hallinnosta annetun lain 6 a §:ssä (/) tarkoitettu nimismiehen virka, toimii nimismies myös paikallisena ulosottoviranomaisena.

12 §

Lääninhallitus

Lääninhallitukselle kuuluvat ne ulosoton ohjaus-, valvonta- ja muut hallintotehtävät, jotka 17 §:ssä tarkoitettussa asetuksessa sille erikseen säädetään.

13 §

Nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset

Kihlakunnanvoudin nimittää oikeusministeriö.

Kihlakunnanvoudilla on oltava oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja hyvä perehtyneisyys ulosottotoimeen.

14 §

Työjärjestys

Kihlakunnan ulosottoviraston tai kihlakunnanviraston ulosotto-osaston päällikkö vahvistaa ulosottoviraston tai ulosotto-osaston työjärjestyksen.

Täydentävät säännökset

15 §

Toimitustodistaja

Ulosottomiehellä tulee olla toimituksessa mukanaan esteetön todistaja. Toimitus saadaan suorittaa ilman todistajaa, jos velallinen on toimituksessa läsnä ja antaa siihen kirjallisen suostumuksensa.

16 §

Päiväkirja

Ulosottomies on velvollinen pitämään ulosottoasioista päiväkirjaa tai rekisteriä sekä antamaan siitä kirjallisia todistuksia siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

17 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset ulosottoimen hallinnosta annetaan asetuksella.

3 luku

Yleisiä säännöksiä tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta

12 §

Ylempi tuomioistuin voi muutoksenhaun johdosta kieltää lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Jos täytäntöönpano kielletään tai määrätään keskeytettäväksi, on asiassa toimitettu ulosmittaus peruutettava, milloin ylempi tuomioistuin niin määrää. Jos omaisuus on pilaantuvaa, arvossaan nopeasti alentuvaa tai jos sen hoitokustannukset ovat korkeat, on täytäntöönpano peruutettava, mikäli velkoja ei ennakolta maksa hoitokuluja sekä aseta vakuutta vastapuolelle ehkä aiheutuvista kuluista ja vahingosta. Muilta osin täytäntöönpanon kieltämisestä ja keskeyttämisestä on voimassa, mitä 9 luvun 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa ja 16—18 §:ssä säädetään.

13 §

Oikeudenkäymiskaaren 12 luvun mukaan nostettu takaisinsaantikanne ei estä täytäntöönpanoa. Tuomioistuin, jossa sellainen kanne on vireillä, voi kuitenkin kieltää täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi noudattaen soveltuvien osin 9 luvun 14—18 §:n säännöksiä.

20 a §

Milloin ulosottoviranomaiselle on asetettu pantti vakuutta vastaan nostettujen varojen palauttamisesta, lainvoimaa vailla olevaan tuomioon perustuvan maksuvelvollisuuden täyttä-

misestä tai huutokauppasummasta eikä asianomainen ulosottomiehen kehotuksesta palauta varoja tai täytä maksuvelvollisuutta, vaikka hän tämän lain tai lainvoimaisen tuomion mukaan on siihen velvollinen, saadaan palautettava tai suoritettava määrä ulosottaa pantista siinä järjestyksessä kuin ulosmitatusta omaisuudesta säädetään. Jollei panttiesine ole velallisen omistama, suorituksen ottamisesta pantista on ilmoitettava omistajalle. Jos ulosottoviranomaiselle on asetettu takaus, ulosottomies voi takaajaa kuultuaan päättää, että asianomaiselta perittävä määrä ulosotetaan takaussitoumuksen nojalla takausmieheltä, muun kuin omavelkaisen takaussitoumuksen nojalla kuitenkin vain siltä osin kuin asianomaiselta ei ole löytnyt riidattomia ulosottokelpoisia varoja.

Kysymys, joka koskee palautettavan tai suoritettavan määrän ulosottamista pantista taikka takausmiehen maksuvelvollisuutta, voidaan saattaa tuomioistuimen ratkaistavaksi niin kuin 9 luvun 6—13 §:ssä säädetään.

21 §

Täytäntöönpanon hakijan sekä henkilön, jota kuullaan hakemuksen johdosta tai muuten täytäntöönpanossa, on ilmoitettava ulosottomiehelle postiosoite, johon asiaa koskevat täytäntöönpanoon ja siitä valittamiseen liittyvät kutsut, kehotukset ja ilmoitukset saa hänelle lähettää. Jos osoite muuttuu, on siitäkin ilmoitettava. Täytäntöönpanohakemuksessa ja muussa asianomaisen tai sivullisen ulosottomiehelle toimittamassa kirjoituksessa olevaa merkintää postiosoitteesta pidetään tässä momentissa tarkoitettuna ilmoituksena.

27 §

Jos ulosottomiehelle on ilmoitettu 21 §:n 4 momentissa tarkoitettu postiosoite, tiedoksianto voidaan aina toimittaa lähettämällä asiakirja asianomaiselle postitse tavallisena kirjeenä hänen ilmoittamaansa osoitteeseen. Asianomaisen katsotaan saaneen asiakirjasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun asiakirja on annettu postin kuljetettavaksi. Asiakirjaan on merkittävä päivä, jona se on annettu postin kuljetettavaksi.

32 §

Ulosottomiehen tulee pitää pöytäkirjaa kai-

kesta toimittamastaan täytäntöönpanosta. Asianosaiselle, joka pyytää otetta tai jäljennöstä pöytäkirjasta tai ulosottomiehen päätöksestä, on viipymättä annettava mainittu ote tai jäljennös. Jos otetta tai jäljennöstä pyydetään valituksen tekemistä varten, se on annettava hyvissä ajoin ennen valitusajan päättymistä.

Jollei velalliselle anneta otetta ulosmittauspöytäkirjasta heti toimituksen päätyttyä, on ulosottomiehen annettava kirjallinen ulosmittausilmoitus velalliselle taikka sille, joka toimituksessa on edustanut velallista tai joka muutoin 25 §:n mukaisesti on ollut toimituksessa läsnä. Milloin ulosmittaus on toimitettu muualla kuin velallisen asunnossa eikä hän itse tai hänen asiamiehensä ole ollut toimituksessa läsnä, ilmoitus on viipymättä lähetettävä velalliselle, jos hänen osoitteensa on tunnettu. Ulosmittausilmoituksen on merkittävä ulosmittauksen peruste, päivä, jolloin ulosmittaus on toimitettu, velan pääoma ja korko, maininta ulosottokuluista sekä ulosmitattu omaisuus.

Sivulliselle, jonka oikeutta täytäntöönpano saattaa loukata, on myös heti maksuitta annettava tai lähetettävä jäljennös pöytäkirjasta tai ulosottomiehen päätöksestä taikka ulosmittausilmoituksesta.

Milloin toimitus velallisen suostumuksella toimitetaan ilman todistajaa, on suostumus merkittävä pöytäkirjaan ja ulosmittausilmoitukseen. Velallisen tulee nimikirjoituksellaan vahvistaa tämä merkintä.

Pöytäkirjan otteeseen ja jäljennökseen sekä päätökseen ja ulosmittausilmoitukseen liitettävästä valitusosoituksesta säädetään 10 luvun 11 §:ssä.

32 a §

Jos täytäntöönpanossa esitetään väite tai vaatimus, joka ei selvästi ole perusteeton ja jonka ratkaisemista täytäntöönpano tai sen jatkaminen edellyttää, ulosottomiehen on tehtävä asiasta perusteltu päätös. Päätös voidaan merkitä pöytäkirjaan tai siitä voidaan laatia erillinen asiakirja. Ulosottomiehen päätös on voimassa siinä ulosottoasiassa, jossa se on annettu. Tässä momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

Väitteen tai vaatimuksen esittäjän tulee esittää ne asiakirjat ja muut todisteet, joihin hän viittaa perusteinaan. Ulosottomiehen on hankittava viran puolesta selvitystä, jos se ulosottomenettelystä sopivasti käy päinsä.

Tapauksissa, joita 9 luvun 1 ja 6 §:ssä tar-

koitetaan, ulosottomies voi oikaista ulosottoa tai antaa osoituksen täytäntöönpanoriidan nostamiseen.

Jos 3 momentissa tarkoitettu väite on esitetty avustavalle ulosottomiehelle, hänen on ilmoitettava siitä ulosottomiehelle. Avustava ulosottomies saa kuitenkin tarvittaessa suorittaa ulosmittauksen tai muun täytäntöönpanon jatkumisen turvaavan toimenpiteen.

4 luku

Ulosmittauksesta

9 b §

Milloin velallinen tekee työtä puolisonsa tai sukulaisensa omistamassa taikka muussa toiselle kuuluvassa yrityksessä ilmeisesti ulosmittausta välttääkseen palkatta tai selvästi pienempää korvausta vastaan kuin mitä paikkakunnalla yleisesti sellaisesta työstä maksetaan, eikä saatava saada muuten häneltä täysimääräisenä perityksi, ulosottomies velallista ja työnantajaa sekä tarvittaessa myös velkojaa kuultuaan päättää, mikä on velallisen kohtuullisen työpalkan rahamäärä. Ulosmittaus toimitetaan tästä määrästä noudattamalla vastaavasti, mitä tässä laissa säädetään palkan ulosmittauksesta. Työnantaja on velvollinen vähintään kerran kuukaudessa, hänelle tiedoksi annetun maksukiellon mukaisesti, ulosottomiehelle suorittamaan ulosmitatun määrän, kunnes hän ulosottomiehelle osoittaa, ettei olosuhteiden muutoksen vuoksi enää ole edellytyksiä tässä pykälässä säädetyn perinnän jatkamiseen.

Kysymys työnantajan maksuvelvollisuudesta voidaan saattaa tuomioistuimen ratkaistavaksi niin kuin 9 luvun 6—13 §:ssä säädetään.

10 §

Sivullisen väite siitä, että hän omistaa velallisen hallinnassa olevaa irtainta omaisuutta, ei estä sanotun omaisuuden ulosmittaamista tai muuta täytäntöönpanoa, ellei sivullinen heti voi todistaa omistusoikeuttaan. Kysymys sivullisen omistusoikeudesta voidaan saattaa tuomioistuimen ratkaistavaksi niin kuin 9 luvun 6—13 §:ssä säädetään.

Jos velkoja 1 momentissa tarkoitettussa riita-asiassa osoittaa, että sivullisen oikeus esineeseen perustuu oikeustoimeen, joka peräytyy 3 luvun 35 §:n nojalla, tuo oikeus ei estä täytäntöönpanon loppuun saattamista.

Mitä tässä pykälässä säädetään sivullisesta, koskee myös velallisen puolisoa.

5 luku

**Ulosmitatun omaisuuden
rahaksi muuttamisesta**

6 §

Ulosottomiehen on heti ilmoitettava arvokkaan irtaimen omaisuuden huutokauppakuulutuksesta tai -ilmoituksesta velalliselle. Ilmoitus velalliselle voidaan tehdä puhelimitse tai lähettää postitse tavallisena kirjeenä. Ellei velallisen puhelinnumero tai osoite ole tiedossa, ilmoitusta ei tarvitse tehdä.

9 §

Aikaisemman ostajan maksettavasta korvauksesta on voimassa ja sen pöytäkirjaan merkitsemisessä ja ulosottamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 45 §:ssä säädetään.

11 §

Kun alus tai ilma-alus on myyty, ostajan on heti maksettava kuudennes kauppahinnasta, ei kuitenkaan enempää kuin mitä velkojainluettelon mukaan on maksettava rahana, mutta aina vähintään kauppahinnasta maksettavat kulut. Ostaja voi antaa pantin tai omavelkaisen takauksen siitä heti maksettavan kauppahinnan osasta, joka ylittää mainitut kulut. Jos ostaja ei edellä sanotulla tavalla maksa tai anna vakuutusta, alus tai ilma-alus pannaan heti uudestaan myyntiin. Loppuosa kauppahinnasta on maksettava 30 päivän kuluessa huutokaupasta. Kiinnityksenhaltija saa kuitenkin jättää jakosuuttaan vastaavan saatavan pääoman alukseen tai ilma-alukseen kiinnitetyksi, jos hän samassa ajassa, jossa kauppahinta on maksettava, ilmoittaa siitä huutokaupan toimittajalle ja ostaja ottaa vastatakseen saatavasta. Jos ostaja ei maksa loppuosaa kauppahinnasta, toimitetaan hänen vastuullaan uusi huutokauppa, jota koskevasta kuulutuksesta on voimassa, mitä 10 §:ssä säädetään. Aikaisemman ostajan maksettavasta korvauksesta on voimassa ja sen pöytäkirjaan merkitsemisessä ja ulosottamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 45 §:ssä säädetään. Ostajan velvollisuudesta maksaa korkoa on voimassa, mitä 47 §:ssä säädetään.

21 §

Myös velalliselle ja kiinteistön omistajalle on lähetettävä 2 momentissa tarkoitettu kutsu. Kutsussa on lisäksi mainittava, että mahdolliset muistutukset sellaisia saatavia vastaan, jotka on ilmoitettu 24 §:n mukaisesti tai käyvät ilmi asiakirjoista, on tehtävä sanotussa keskustelussa.

45 §

Aikaisemmalta ostajalta perittävät korvaukset saa ulosottaa häneltä taikka 3 luvun 20 a §:ssä säädettyssä järjestyksessä pantista tai takausmieheltä uudessa huutokaupassa laaditun pöytäkirjan nojalla. Muusta kuin ostajan omistamasta pantista tai takausmieheltä saadaan korvausta periä vain panttauksen tai takauksen määrään asti. Kysymys ostajan maksuvelvollisuudesta voidaan saattaa tuomioistuimen ratkaistavaksi niin kuin 9 luvun 6—13 §:ssä säädetään.

6 luku

**Ulosmittauksesta kertyneitten varain tilityksestä
ja jakamisesta**

12 §

Jako-osa irtaimesta tai kiinteästä omaisuudesta, joka on laskettu ehdolliselle vaatimukselle tai kiinnitetylle saamiselle 5 luvun 31 §:ssä mainitussa tapauksessa, on pantava erilleen, kunnes ehto on tullut täytetyksi tai lakannut olemasta taikka kysymys velkojan oikeudesta on lopullisesti ratkaistu.

Kysymys riitautetun saatavan olemassaolosta tai etuoikeudesta voidaan saattaa tuomioistuimen ratkaistavaksi niin kuin 9 luvun 6—13 §:ssä säädetään. Jako-osa on pidettävä erillään niin kauan kun täytäntöönpano on keskeytyneenä. Jos kannetta ei nosteta, jako-osa tilitetään luettelon mukaisesti taikka, jos jako-osan saajalle on annettu osoitus, jako-osa jaetaan 13 §:ssä tarkoitetuille velkojille.

Jos on riitautettu saatava, josta saamistodistetta ei ole näytetty, osoitus täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen voidaan antaa, jos velkoja ilmoittaa saatavansa 18 §:ssä säädettyssä määräajassa. Ulosottomiehen on tarvittaessa kuultava velallista sekä 13 §:ssä tarkoitettua velkojaa ennen jako-osan suorittamista.

15 §

Jollei jako-osan saanut velkoja sen jälkeen kun varojen jako tai tilitys on lainvoiman saaneella päätöksellä muutettu tai kumottu, palauta liikaa saamiaan varoja, ne voidaan ulosottaa häneltä sanotun päätöksen nojalla.

Täytäntöönpanoriidan vaikutuksesta jako-osan nostamiseen on voimassa, mitä 9 luvun 12 §:n 2 momentissa säädetään.

17 §

Ulosottomiehen on viipymättä talletettava erikseen luottolaitokseen rahamäärä, jota 11 §:n mukaan ei voida jakaa sitä varten määrättyllä ajalla tai joka 12 §:n 1 ja 3 momentin mukaan on jaossa pantu erilleen jonkun velkojan saamisen varalle. Samoin on meneteltävä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos täytäntöönpanoriitakanne nostetaan. Jos valittajan tai velkojan vaatimus on hyväksytty lainvoimaa väillä olevalla tuomiolla tai päätöksellä, hänellä on kuitenkin oikeus nostaa rahat panttia tai takausta vastaan. Koron saa se, jolle varat tilitetään.

18 §

Jos jako-osa on laskettu saamiselle, josta ei ole esitetty saamistodistetta, eikä velkoja ilmaannu ja esitä saamistodistetta kahden vuoden kuluessa huutokaupan lainvoimaiseksi tulosta, hän menettää oikeutensa jako-osaan. Tällöin jako-osan saa nostaa muu 13 §:ssä tarkoitettu velkoja. Ulosottomies voi, jos katsoo siihen olevan aihetta, ennen jako-osan maksamista kuulla velallista ja velkojaa, jolle jako-osa 13 §:n mukaan kuuluisi.

8 luku

Ulosottoasiain kuluista

9 §

Kuluja niistä ulosottotoimista, jotka ovat jääneet 9 luvun mukaisen itseoikaisun johdosta turhiksi, ei saa periä asianosaiselta, jos oikaisutarpeen on aiheuttanut ulosottomiehen oma virhe.

9 luku

Itseoikaisu, täytäntöönpanoriita ja täytäntöönpanon keskeyttäminen

Itseoikaisu

1 §

Itseoikaisun käyttöala

Ulosottomies voi oikaista selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen vääriin lain soveltamiseen perustuvaa virheellistä täytäntöönpanotointa tai aikaisempaa samassa ulosottoasiassa annettua päätöstään (*asiavirheen itseoikaisu*). Oikaista ei kuitenkaan voi:

1) ulosmittausta, jos huutokauppa on kuulutettu, ellei siihen ole painavia syitä;

2) toimitettua huutokauppaa;

3) velkojainluetteloa myynnin jälkeen tai lainvoimaista jakoluetteloa, elleivät ne, joiden oikeus itseoikaisun vuoksi heikkenee, anna siihen suostumustaan; eikä

4) rahasaamisen täytäntöönpanoa, kun lopputilitys on tehty ja kertyneet varat lähetetty hakijalle, eikä muuta täytäntöönpanoa, joka on saatettu lainvoimaisesti loppuun; virheellisesti lähetetyt varat voidaan kuitenkin asianomaisen suostumuksella periä häneltä takaisin.

Jos käy ilmi, että ulosmitattu omaisuus kuuluu sivulliselle, täytäntöönpanoa voidaan 1 momentin 2 kohdassa mainittua poikkeusta lukuun ottamatta oikaista, kunnes lopputilitys on tehty ja kertyneet varat lähetetty hakijalle.

Asiavirheen itseoikaisusta valituksen yhteydessä säädetään 10 luvun 10 §:ssä.

Ulosottomiehen on oikaistava toimituskirjassa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin rinnastettava selvä virhe (*kirjoitusvirheen itseoikaisu*) noudattaen soveltuvin osin 2—5 §:n säännöksiä. Jos asiassa on haettu muutosta, oikaisusta on ilmoitettava muutoksenhakutuoimistuimelle.

2 §

Itseoikaisun suorittaminen

Itseoikaisu voidaan suorittaa asianosaisen tai sivullisen pyynnöstä tai väitteen johdosta, toimitusmiehen esityksestä taikka ulosottomiehen omasta aloitteesta. Oikaisu on suoritettava viivytyksettä virheen havaitsemisen jälkeen. Ulosottomiehen on varattava sille, jolle oikaisusta voi aiheutua haittaa, tilaisuus tulla

kuulluksi, jolle se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Kuuleminen voi tapahtua myös puhelimitse.

Itseoikaisusta on tehtävä erillinen päätös. Itseoikaisun suorittamatta jättämisestä on tehtävä erillinen päätös vain, jos oikaisua on pyydetty kirjallisesti. Jos asia on vähäinen tai oikaisupyynnö selvästi perusteeton, päätöksestä ei tarvitse laatia uutta asiakirjaa, vaan siitä tehdään kyseistä ulosottoasiaa koskevaan pöytäkirjaan, päätökseen tai muuhun asiakirjaan merkintä, jonka ulosottomies päivää ja allekirjoittaa. Oikaisu on tarvittaessa merkittävä myös asianosaiselle annettuun toimituskirjaan tai hänelle on annettava maksutta uusi toimituskirja.

3 §

Itseoikaisusta ilmoittaminen

Ulosottomiehen on ilmoitettava itseoikaisusta pyynnön tai väitteen esittäjälle. Oikaisusta on ilmoitettava myös muulle, jolle päätöksestä voi aiheutua haittaa. Jos ulosmittauksen itseoikaisusta voi aiheutua täytäntöönpanon hakijalle vain vähäistä haittaa, viimeksi mainittua ilmoitusta ei tarvitse tehdä.

Itseoikaisun suorittamatta jättämisestä on ilmoitettava oikaisupyynnön esittäneelle. Ilmoitus voidaan tehdä myös puhelimitse.

4 §

Muutoksenhaku itseoikaisupäätökseen

Päätökseen, jolla täytäntöönpanotointa tai aikaisempaa päätöstä on oikaistu, saa hakea muutosta siinä järjestyksessä kuin 10 luvussa säädetään.

Itseoikaisun suorittamatta jättämiseen ei saa hakea muutosta.

5 §

Oikaisupäätöksen täytäntöönpano

Ennen kuin oikaisupäätös on saanut lainvoiman, kertyneet varat saa nostaa vain vakuutta vastaan.

Täytäntöönpanoriita

6 §

Osoitus täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen

Jos

1) täytäntöönpanoa vastaan esitetään lain-

voimaisen tuomion antamisen jälkeen syntyneitä perusteita, joita ei ole tuomiolla ratkaistu,

2) täytäntöönpanossa määrätty tai määrättävä maksu- tai varojenpalautusvelvollisuus, velkojan oikeus saada suoritus pantti- tai pidätys-oikeuden alaisesta omaisuudesta taikka velkojien saatavien keskinäinen etuoikeus on käynyt riitaiseksi,

3) sivullinen vastustaa täytäntöönpanoa sillä perusteella, että se loukkaa hänen oikeuttaan tai

4) täytäntöönpanossa esitetään muu 1—3 kohdassa mainittuihin seikkoihin rinnastettava väite tai vaatimus, jonka ratkaisemista täytäntöönpano tai sen jatkaminen edellyttää,

ulosottomiehen on osoitettava asianomainen nostamaan käräjäoikeudessa riita-asiana kanne (*täytäntöönpanoriita*) silloin, kun väitteen tai vaatimuksen tueksi on esitetty todennäköisiä perusteita ja kun ulosottoasia on tämän johdosta tullut epäselväksi eikä selvitystä voida hankkia ulosottomenettelyssä.

Osoitus kanteen nostamiseen voidaan antaa täytäntöönpanon missä vaiheessa tahansa. Rahasaamisen täytäntöönpanossa osoitusta ei kuitenkaan voida antaa enää lopputilityksen suorittamisen ja varojen lähettämisen jälkeen, eikä muussa täytäntöönpanossa sen jälkeen, kun täytäntöönpano on saatettu lainvoimaisesti loppuun. Jos väite tai vaatimus on jo ratkaistu ulosottomiehen lainvoimaisella täytäntöönpanotoimella tai päätöksellä taikka muutoksenhakutuomioistuimen ulosottovalituksen johdosta antamalla lainvoimaisella päätöksellä, ulosottoasiassa ei enää voida antaa samaan väitteeseen tai vaatimukseen perustuvaa osoitusta kanteen nostamiseen. Osoitusta ei voida myöskään antaa, jos asianosainen on laiminlyönyt esittää väitteensä tai vaatimuksensa toimituksessa, jossa hänen lain mukaan olisi tullut ne esittää, taikka hän on 10 §:n 2 momentin mukaisesti menettänyt oikeutensa vedota väitteeseen tai esittää vaatimuksen.

Jos ulosottovalitus on jo tehty, ulosottomies ei saa antaa valittajalle valituksessa tarkoitettua väitteestä tai vaatimuksesta osoitusta kanteen nostamiseen. Muutoksenhakutuomioistuin voi tällöin ulosottovalitusta käsitellessään osoittaa asianomaisen nostamaan täytäntöönpanoriitakanteen niin kuin 1 ja 2 momentissa säädetään. Tuomioistuimen on heti ilmoitettava osoituksesta ulosottomiehelle.

Osoitusta koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

7 §

Osoituksen sisältö ja tiedoksiantaminen

Osoitus täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen on annettava kirjallisesti. Siinä on mainittava riidan käsittelevä käräjäoikeus, kanteen vireillepanon määräaika sekä riidan asianosaiset. Osoituksessa on myös selostettava riidan kohde ja täytäntöönpanon keskeyttämiseen liittyvät seikat sekä määräajassa tapahtuvan kanteen vireillepanon laiminlyönnin seuraus.

Osoitus on annettava tiedoksi osoituksen saajalle.

8 §

Täytäntöönpanoriidan asianosaiset

Täytäntöönpanoriidan asianosaisia voivat olla velallinen, velkoja sekä sivullinen, jonka oikeutta täytäntöönpanotoimi koskee.

Osoitus on annettava 6 §:ssä mainitun väitteen tai vaatimuksen esittäjälle, jollei epäselvää kysymystä koskevan selvityksen esittäminen kuulu toiselle. Ulosottomiehen ja muutoksenhakuuomioistuimen on kuitenkin osoitettava:

1) pantin omistaja tai takaaja nostamaan 3 luvun 20 a §:n 4 momentissa tarkoitettu kanne velallista ja velkojaa vastaan;

2) velkoja nostamaan 4 luvun 9 b §:n 2 momentissa tarkoitettu kanne velallista ja tämän työnantajaa vastaan taikka työnantaja velkojaa vastaan;

3) sivullinen nostamaan 4 luvun 10 §:n 1 momentissa ja tämän luvun 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu kanne velkojaa ja velallista vastaan taikka velkoja sivullista ja velallista vastaan;

4) aikaisempi ostaja nostamaan 5 luvun 45 §:n 3 momentissa tarkoitettu kanne velkojaa ja velallista vastaan; sekä

5) velkoja nostamaan 6 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu kanne velallista ja toista velkojaa vastaan taikka velallinen velkojaa vastaan.

9 §

Täytäntöönpanoriita ilman osoitusta

Asianosainen voi nostaa 6 §:n 1 momentissa mainittuihin väitteisiin tai vaatimuksiin perus-

tuvan kanteen 8 §:ssä mainittuja asianosaisia vastaan 11 §:n 1 momentissa tarkoitettussa käräjäoikeudessa myös ilman osoitusta. Kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, ellei asiassa 6 §:n 2 momentin nojalla voitaisi antaa osoitusta täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen.

Jos asianosainen on ennen täytäntöönpanon aloittamista pannut vireille riita-asian, joka voidaan käsitellä täytäntöönpanoriitana, hänen on heti täytäntöönpanosta tiedon saatuaan ilmoitettava siitä tuomioistuimelle ja kanteesta ulosottomiehelle. Jos ilmoitus tuomioistuimelle tehdään vasta sen jälkeen, kun osoitusta täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen 6 §:n 2 momentin nojalla ei enää voitaisi antaa, kannetta ei voida tutkia täytäntöönpanoriitana.

10 §

Täytäntöönpanoriidan vireillepano ja sen laiminlyönnin seuraukset

Täytäntöönpanoriita on pantava vireille neljän viikon kuluessa siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon ulosottomiehen tai muutoksenhakuuomioistuimen antamasta osoituksesta. Ulosottomies tai muutoksenhakuuomioistuin voi ennen määräajan päättymistä tehdystä kirjallisesta hakemuksesta pidentää määräaika hyväksyttävästä syystä. Päätökseen, jolla vireillepanomääräaika on pidennetty, ei saa hakea muutosta.

Jollei asianosainen nosta kannetta osoituksen mukaisesti siinä ilmaistussa määräajassa tai 13 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa valita ulosottomiehen täytäntöönpanotoimesta tai päätöksestä, hän menettää oikeutensa vedotta sanottuun väitteeseen tai vaatimukseen siinä ulosottoasiassa. Jos asianosainen, joka on nostanut kanteen ilman osoitusta, antaa asian jäädä sillensä, menettää myös hän sanotun oikeutensa.

11 §

Täytäntöönpanoriidan käsittely

Täytäntöönpanoriita käsitellään 10 luvun 2 §:ssä mainitussa käräjäoikeudessa. Riita on kaikissa oikeusasteissa käsiteltävä kiireellisenä. Tuomioistuimelle esitetty vaatimus täytäntöönpanon kieltämisestä tai keskeyttämisestä on ratkaistava heti.

Jos täytäntöönpanoriita on pantu vireille ilman ulosottomiehen osoitusta, käräjäoikeuden on heti lähetettävä jäljennös haastehake-

muksesta tiedoksi ulosottomiehelle ja pyydettyä tämän lausunto asiasta. Jos lausunnosta tai muutoin käy ilmi, että asia ei ole vireillä kaikkia 8 §:ssä tarkoitettuja asianosaisia vastaan, kärjäoikeuden on tarvittaessa kehoitettava asianosaista nostamaan kanne puuttuvia asianosaisia vastaan kärjäoikeuden asettamassa määräajassa 10 §:n 2 momentissa mainitulla uhalla. Jos asianosainen on valittanut täytäntöönpanotoimesta, kärjäoikeuden on ilmoitettava täytäntöönpanoriidasta myös muutoksenhakemusta käsittelevälle tuomioistuimelle.

Jos täytäntöönpanoriitana käsiteltävä asia on pantu vireille ennen täytäntöönpanon aloittamista muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa kärjäoikeudessa, asia voidaan käsitellä loppuun sanotussa tuomioistuimessa taikka siirtää käsiteltäväksi 1 momentissa tarkoitettussa kärjäoikeudessa, jos siirtäminen on tarkoituksenmukaista. Jos täytäntöönpanoriitaa koskeva osoitus on riidan käsittelevän tuomioistuimen osalta virheellinen, asia on siirrettävä 1 momentissa tarkoitettuun kärjäoikeuteen. Täytäntöönpanoriidan käsitelyssä on lisäksi soveltuvin osin noudatettava, mitä 10 luvun 11 §:n 4 momentissa ja 15 §:ssä säädetään.

12 §

Täytäntöönpanoriidan vaikutus ulosottoasian käsitelyyn

Täytäntöönpanon keskeyttämisestä täytäntöönpanoriidan johdosta säädetään 14 §:n 2 ja 3 momentissa. Kun täytäntöönpanoriita on ratkaistu, ulosottomiehen on otettava riidassa annettu ratkaisu täytäntöönpanon perusteeksi ja jatkettava täytäntöönpanoa tai peruutettava se.

Ennen kuin täytäntöönpanoriidassa annettu tuomio on saanut lainvoiman, kertyneet varat saa nostaa vain vakuutta vastaan.

13 §

Täytäntöönpanoriidan ja ulosottovalituksen suhde

Jos ulosottomies on antanut osoituksen täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen täytäntöönpanotoiminta tai päätöstä koskevana valitusajana tehdyn väitteen tai vaatimuksen johdosta, osoituksen saaja voi myös valittaa täytäntöönpanotoimesta tai päätöksestä. Jos kanne kuitenkin nostetaan, valitus jätetään osoituksessa tarkoitetuilta osin tutkimatta.

Jos asianosainen, joka on valittanut ulosottoimesta, nostaa täytäntöönpanoriitakanteen ilman osoitusta, ulosottovalitus jätetään kanneissa tarkoitetuilta osin tutkimatta.

Täytäntöönpanon keskeyttäminen

14 §

Keskeytysmääräyksen antaminen

Ulosottomies voi keskeyttää täytäntöönpanon oikaistessaan ulosottointia tämän luvun 1 §:n tai 10 luvun 10 §:n nojalla.

Kun ulosottomies tai muutoksenhakutuomioistuin on antanut osoituksen täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen, ulosottomiehen on keskeytettävä täytäntöönpano, kunnes kaksi viikkoa on kulunut vireillepanomääräajan päättymisestä. Jollei ulosottomies siihen mennessä ole saanut 17 §:n mukaista kärjäoikeuden ilmoitusta tai asianosainen ole esittänyt selvitystä täytäntöönpanoriidan vireillepanosta ja kärjäoikeuden antamaa keskeytysmääräystä, täytäntöönpanoa jatketaan. Jos joku on ilman osoitusta nostanut 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kanteen, täytäntöönpanoa ei keskeytetä, ellei tuomioistuin 17 §:n mukaisesti ilmoita täytäntöönpanon keskeyttämisestä tai asianosainen esitä tuomioistuimen antamaa keskeytysmääräystä.

Tuomioistuin, joka käsittelee ulosottointia koskevaa muutoksenhakemusta taikka täytäntöönpanoriitaa, voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi. Määräyksen voi antaa kärjäoikeudessa yksi tuomari kansliassa ja hovioikeudessa yksi jäsen. Määräys voidaan antaa väliaikaisesti vastapuolta kuulematta.

Täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

15 §

Keskeytyspäätöksen sisältö

Täytäntöönpano voidaan keskeyttää tai määrätä keskeytettäväksi joko kokonaan tai jonkin ulosottooperusteessa olevan määräyksen taikka tietyn esineen tai omaisuuden osalta. Keskeytyspäätöksessä voidaan myös rajoittaa määrää, jonka osalta ulosottooperuste toimeenpannaan, taikka sallia omaisuuden ulosmittaus tai esineen haltuunotto, mutta kieltää omaisuuden myynti ja luovuttaminen hakijalle taikka

kertyneiden varojen tilitys. Keskeytyksen ehdoksi voidaan myös määrätä, että vaatimuksen esittäjä asettaa vakuuden keskeytyksestä aiheutuvista kuluista ja vahingosta. Kuulutettu huutokauppa voidaan määrätä jätettäväksi toimittamatta vain erityisestä syystä ja sillä ehdolla, että keskeytystä vaatinut asettaa vakuuden huutokauppakustannusten korvaamisesta.

Erityisestä syystä voidaan määrätä, että jo suoritettu täytäntöönpanotoimi on peruutettava. Jos ulosmitattu omaisuus on pilaantuvaa, arvossaan nopeasti alentuvaa tai jos sen hoitokustannukset ovat korkeat, täytäntöönpano saadaan määrätä peruutettavaksi ainoastaan sillä ehdolla, että velallinen asettaa vakuuden kulujen ja vahingon korvaamisesta.

16 §

Keskeytysmääräyksen voimassaolo

Keskeytysmääräys on voimassa, jollei laissa toisin säädetä, kunnes määräyksen antaneessa viranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä oleva pääasia on ratkaistu. Keskeytyspäätöksessä voidaan määräyksen voimassaoloaikaa rajoittaa tai pidentää, enintään kuitenkin siihen saakka kun pääasiassa annettava ratkaisu saa lainvoiman.

Keskeytysmääräyksen antaja voi peruuttaa määräyksen, muuttaa sitä tai antaa uuden määräyksen.

17 §

Keskeytysmääräyksestä ilmoittaminen

Keskeytysmääräyksen antajan on heti ilmoitettava määräyksestä ja siinä tapahtuneista muutoksista asianomaiselle ulosottomiehelle. Kun keskeytysmääräyksen antaneessa tuomioistuimessa vireillä ollut muutoksenhakemus tai täytäntöönpanoriita on ratkaistu, tuomioistuin on ilmoitettava ulosottomiehelle ratkaisusta ja siihen mahdollisesti liittyvistä keskeytyksen voimassaoloaikaa koskevista määräyksistä.

18 §

Keskeytysmääräyksen vaikutus jo suoritettuihin täytäntöönpanotoimiin

Ulosottomiehen on keskeytettävä täytäntöönpano saatuaan 17 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, ei kuitenkaan ennen kuin asianosainen on asettanut vakuuden, jos keskeytyspäätöksen ehdoksi on määrätty vakuuden asettaminen.

Täytäntöönpanossa jo suoritettut toimet pysyvät voimassa, jollei keskeytyspäätöksessä ole määräystä niiden peruuttamisesta.

10 luku

Muutoksenhaku ulosottomiehen menettelyyn*Valitus*

1 §

Valitusoikeus

Täytäntöönpanotoimeen tai ulosottomiehen päätökseen ulosottoasiassa saa hakea muutosta se, jonka oikeutta toimi tai päätös koskee.

Sen jälkeen kun kertyneiden rahavarojen lopputilitys on tehty ja varat lähetetty hakijalle, voidaan valittaa ainoastaan lopputilityksessä olevasta virheestä.

Ulosottomiehen täytäntöönpanotoimeen tai päätökseen ei saa hakea muutosta sillä perusteella, että ulosottomiehellä ei ole ollut alueellista toimivaltaa.

Perustevalituksesta veronulosottoasioissa säädetään erikseen.

2 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Muutosta haetaan valittamalla käräjäoikeudelta. Ulosottovalituksia käsitellään Ahvenanmaan, Espoon, Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Kajaanin, Kotkan, Kuopion, Lahden, Lappeenrannan, Mikkelin, Oulun, Porin, Rovaniemen, Seinäjoen, Tampereen, Turun, Vaasan ja Vantaan käräjäoikeuksissa. Käräjäoikeuksien tuomiopiireistä näissä asioissa säädetään asetuksella.

Muutosta haetaan siltä käräjäoikeudelta, jonka tuomiopiirin alueella täytäntöönpanotoimi on suoritettu. Asian siirtämisestä toiseen käräjäoikeuteen säädetään 15 §:ssä.

3 §

Valituksen tekeminen ja peruuttaminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmä on puhevallan menettämisen uhalla viimeistään 4 ja 5 §:ssä säädetyn määräajan päättymispäivänä toimitettava ulosottomiehen kansliaan. Valitus tulee vireille asianomaisessa käräjäoikeudessa, kun valituskirjelmä on saapunut ulosottomiehen kansliaan.

Valitus peruutetaan toimittamalla käräjäoikeudelle osoitettu peruutuskirjelmä ulosottomiehen tai käräjäoikeuden kansliaan.

4 §

Valituksen määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolme viikkoa.

Määräaika lasketaan asianomaiselle toimituspäivästä tai päätöksen tekemisestä, jos siitä on hänelle etukäteen ilmoitettu tai hän on ollut toimituksessa läsnä. Muussa tapauksessa määräaika lasketaan siitä päivästä, jona asianomainen on saanut toimituksesta tai päätöksestä tiedon, jollei 5 §:ssä toisin säädetä.

5 §

Valituksen määräajan laskeminen erässä tapauksissa

Valitus huutokaupasta sekä velkojainluettelosta tai muusta huutokauppaan liittyvästä myyntiä edeltävästä ulosottomiehen toimesta on tehtävä 4 §:ssä mainitussa määräajassa huutokaupasta lukien.

Määräaika valituksen tekemiseen kauppahinnan jaosta lasketaan siitä, kun jakoluettelo on 6 luvun 3 tai 4 §:n mukaisesti pantu esille taikka 5 §:n mukainen kokous pidetty tai kun kauppahinta on 6 luvun 8 ja 9 §:n mukaisesti jaettu.

Määräaika rahavarojen lopputilityksestä valittamiseen lasketaan siitä, kun varat tilityksen perusteella on lähetetty hakijalle.

6 §

Uuden määräajan asettaminen

Jos asianosainen laillisen esteen vuoksi tai muusta hyväksyttävästä syystä ei voi määräajassa hakea muutosta, käräjäoikeus asettaa hakemuksesta uuden määräajan valituksen tekemistä varten.

Uutta määräaika on pyydettyä käräjäoikeudelta kirjallisella hakemuksella, joka ennen valitusajan päättymistä on toimitettava ulosottomiehen kansliaan. Hakemukseen on liitettävä selvitys hakijaa kohdanneesta esteestä tai muusta hakemuksen perusteena olevasta syystä. Hakemuksesta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 3 §:n 1 momentissa ja 13 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään valituksesta.

7 §

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan asianomaiselle käräjäoikeudelle, on mainittava ulosottomiehen ratkaisu, johon haetaan muutosta, vaadittu muutos ja sen perusteet sekä todisteet, joihin halutaan nojautua ja mitä niillä halutaan näyttää toteen. Valittajan tai kirjelmän laatijan on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän sisällöstä ja liitteistä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hakemusasioiden käsittelystä yleisessä alioikeudessa annetun lain (307/86) 6 §:ssä säädetään hakemuksesta. Valituskirjelmästä ja siihen liitetyistä asiakirjoista ei tarvitse antaa jäljennöksiä.

8 §

Valituksen vaikutus täytäntöönpanoon

Valitus ei keskeytä täytäntöönpanoa, ellei laissa toisin säädetä tai tuomioistuimien toisin määrää.

9 §

Toimitusmiehen selvitys ja ulosottomiehen lausunto

Ulosottomiehen on valituksen johdosta välittömästi pyydettyä toimitusmieheltä asettamassaan määräajassa selvitys. Heti selvityksen saatuaan ulosottomiehen on annettava valituksesta oma perusteltu lausuntonsa. Jos ulosotomies oikaisee täytäntöönpanotoimintaa 10 §:n nojalla, ulosottomiehen perusteltu itseoikaisu päätös korvaa lausunnon.

Ulosottomiehen lausuntoon on liitettävä luettelo ulosottoasian asianosaisista, heidän laillisista edustajistaan ja asiamiehistä sekä näiden puhelinnumeroista ja postiosoitteista.

Ulosottomiehen on ilmoitettava käräjäoikeudelle, onko uuden määräajan asettamista koskeva hakemus tai valitus toimitettu ulosottomiehen kansliaan määräajassa. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä määräajan päättymistä koskeva tarpeellinen selvitys. Ulosottomiehen ei tarvitse pyytää myöhästyneen valituksen johdosta 1 momentissa mainittua selvitystä eikä antaa valitusta koskevaa lausuntoaan, ellei käräjäoikeus niitä erikseen vaadi.

10 §

Itseoikaisu valituksen johdosta

Jos valituksessa tarkoitettu täytäntöönpano-

toimi on oikaistavissa 9 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentin nojalla, ulosottomies voi suorittaa oikaisun viikon kuluessa valituksen saapumisesta noudattaen soveltuvin osin 9 luvun 1—5 §:n säännöksiä.

Oikaisupäätöksestä on välittömästi ilmoitettava asianosaisille. Muutoksenhakijalle on samalla ilmoitettava mahdollisuudesta peruuttaa valitus tämän luvun 3 §:n mukaisesti. Asianosainen voi kirjallisesti itseään sitovasti ilmoittaa ulosottomiehelle tyytyvänsä itseoikaisupäätökseen.

11 §

Valitusosoitus

Kun ulosottomies suorittaa ulosmittauksen tai muun täytäntöönpanotoimituksen taikka tekee päätöksen ulosottoasiassa, hänen on samalla ilmoitettava, saako asiassa hakea muutosta ja mitä valituksen osalta on noudatettava.

Asianosaiselle annettavaan ulosmittausilmoitukseen, otteeseen tai jäljennökseen ulosottomiehen pöytäkirjasta tai päätöksestä taikka muusta toimituskirjasta on liitettävä valitusosoitus.

Valitusosoituksessa on mainittava muutoksenhakutuomioistuin sekä valitusaika. Siinä on selostettava, miten valitus ajetaan perille sekä valituskirjelmän sisältöä ja liitteitä koskevat säännökset. Valitusosoituksessa on ilmoitettava myös ulosottomiehen mahdollisuudesta suorittaa itseoikaisu 9 luvun 1 §:n nojalla.

Jos valitusosoitus on virheellinen eikä virhe ole ollut selvästi havaittavissa, valitus on tehty oikein, mikäli asianosainen on noudattanut joko osoitusta tai mitä asiasta säädetään.

12 §

Täydentävät säännökset

Jos ulosottomiehen kansliaan toimitettava valituskirjelmä on saapunut määräajassa kärjäoikeuteen, asianosainen ei menetä puhevaltaansa. Jäljennös kirjelmästä liitteineen on kärjäoikeudesta heti lähetettävä ulosottomiehen kansliaan.

Kaikki ulosottomiehen kansliaan toimitetut kärjäoikeudelle osoitetut hakemukset ja kirjelmät sekä niihin liitetyt asiakirjat on heti lähetettävä kärjäoikeuteen. Samalla on lähetettävä jäljennökset asiassa kertyneistä asiakirjoista sekä jäljennös ulosottomiehen pöytäkirjasta, pää-

töksestä tai muusta toimituskirjasta ja ilmoitettava, onko hakemus tai kirjelmä saapunut määräajassa.

Ulosottomiehen on viipymättä ja viimeistään viikon kuluttua valituksen saapumisesta lähetettävä kärjäoikeudelle 9 §:ssä tarkoitettu selvitys, lausunto ja luettelo tai, jos itseoikaisu on suoritettu, jäljennös 10 §:ssä mainitusta oikaisupäätöksestä, siihen liittyvät asiakirjat ja selvitys oikaisupäätöksen lainvoimaisuudesta.

Valituksen käsittely tuomioistuimessa

13 §

Käsittely kärjäoikeudessa

Muutoksenhakemusta käsitellessään kärjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on yksin puheenjohtaja. Muutoksenhakemus käsitellään kärjäoikeuden kansliassa, jollei asiassa kuulla todistajaa tai muuta henkilöä henkilökohtaisesti. Kärjäoikeuden istunto voidaan tarvittaessa pitää 2 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tuomio-piirissä olevassa muunkin kärjäoikeuden istuntopaikassa. Muutoin noudatetaan soveltuvin osin hakemusasioiden käsittelystä yleisessä alioikeudessa annettua lakia.

Muutoksenhakemus on käsiteltävä kiireellisenä. Jos muutoksenhakemuksessa on vaadittu täytäntöönpanon keskeyttämistä, kärjäoikeuden on heti 9 luvun 14—18 §:n mukaisesti päätettävä asiasta.

Jos kärjäoikeus 9 luvun 6—8 §:n mukaisesti osoittaa asianosaisen nostamaan täytäntöönpanoriitakanteen, kärjäoikeuden on kuitenkin ratkaistava valitus muun kuin täytäntöönpanoriidan kohteena olevan kysymyksen osalta. Täytäntöönpanoriidan ja valituksen suhteesta säädetään 9 luvun 13 §:ssä.

Velkojainluetteloa tai jakoluetteloa voidaan valituksen johdosta muuttaa vain muutoksenhakijan eduksi.

Kärjäoikeus voi tarvittaessa tutkia ulosottomiehen ratkaisun oikeellisuuden myös muulta kuin valituksessa ja vastauksessa ilmoitettujen seikkojen osalta.

14 §

Itseoikaisupäätöksen vaikutus valitukseen

Jos ulosottomies on 10 §:n nojalla oikaissut täytäntöönpanotoimintaa eivätkä asianosaiset itse-

ään sitovasti ole ilmoittaneet tyytyvänsä oikaisupäätökseen, valitus voidaan ratkaista vasta sen jälkeen, kun oikaisupäätös on lainvoimainen. Niiltä osin kuin lainvoimainen oikaisupäätös tekee valituksen aiheettomaksi, valitus jätetään tutkimatta. Jos oikaisupäätöksestä valitetaan, käsitellään täytäntöönpanotointa ja oikaisupäätöstä koskevat valitukset yhdessä.

15 §

Asian siirtäminen

Käräjäoikeus, jossa on vireillä muutoksenhakemus, saa perustellusta syystä siirtää asian toiseen toimivaltaiseen käräjäoikeuteen, jossa on vireillä samalla perusteella tapahtunutta täytäntöönpanoa koskeva valitus. Siirtävän tuomioistuimen asiaan liittyvät päätökset ja muut toimenpiteet ovat voimassa, kunnes se tuomioistuin, johon asia on siirretty, toisin määrää. Asiaa ei kuitenkaan saa siirtää takaisin, jolleivät uudet erityiset syyt sitä vaadi.

Asian siirtämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

16 §

Osoitus kantelun tekemiseen

Jos valituskirjelmässä on ilmoitus siitä, että ulosottomies on tehnyt virheellisen virkatoimen taikka laiminlyönyt toimen suorittamisen, eikä ilmoitusta voida tutkia muutoksenhakemuksena, käräjäoikeuden on, jättäessään valituksen sanotuilta osin tutkimatta, osoitettava asianomainen kantelemaan asiasta oikeusministeriölle tai asetuksella säädettävälle viranomaiselle.

17 §

Valitus hovioikeuteen ja muutoksenhaku hovioikeuden ratkaisuun

Muutosta käräjäoikeuden päätökseen haetaan valittamalla hovioikeudelta. Käräjäoikeuden määräajassa toimitettu, käräjäoikeuden päätöstä koskeva muutoksenhakemus on heti lähetettävä hovioikeuteen. Jos muutoksenhakemuksessa on vaadittu täytäntöönpanon keskeyttämistä, hovioikeuden on heti päätettävä asiasta 9 luvun 14—18 §:n mukaisesti. Muutoksenhakemus on hovioikeudessa käsiteltävä kiireellisenä. Täytäntöönpanoriitaa koskevasta osoituksesta sekä asian ratkaisemisesta ja siirtämisestä on voimassa, mitä 13 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 15 §:ssä säädetään.

Asian käsittelystä hovioikeudessa ja muutoksenhausta hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 26 ja 30 luvussa säädetään.

18 §

Muutoksen hakemisesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuus

Valituksen käsitellyt tuomioistuin voi velvoittaa sen, jolle tuomioistuimen päätös on vastainen, korvaamaan vastapuolelleen muutoksen hakemisesta aiheutuneet kulut noudattaen soveltuvin osin oikeudenkäymiskaaren 21 luvun säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996. Siirtymäsäännöksistä säädetään erikseen lailla.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Lain 5 luvun 21 §:n 3 momentti ja 6 luvun 12 § ovat tässä laissa säädetyssä muodossa voimassa 31 päivään joulukuuta 1996.

Laki**ulosottotoimesta annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan ulosottotoimesta 14 päivänä joulukuuta 1984 annettu laki (866/84) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

Laki

osamaksukaupasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osamaksukaupasta 18 päivänä helmikuuta 1966 annetun lain (91/66) 12 §:n 3 momentti, 13 §, 14 §:n 2 momentti ja 16 § seuraavasti:

12 §

Ulosottomiehen on ilmoitettava asianosaisille 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tilityksen aika ja paikka niin aikaisin, että he voivat valvoa etuaan toimituksessa. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista toimituksista on laadittava pöytäkirja. Ulosottomies saa tarpeen vaatiessa käyttää esineen arvioimisessa apunaan asiantuntijoita. Toimituksesta aiheutuvat kustannukset on hakijan etukäteen suoritettava, jos ulosottomies niin vaatii.

13 §

Ulosottomiehen tämän lain nojalla tekemän toimen tai päätöksen itseoikaisuista, asian käsittelemisestä täytäntöönpanoriitana tuomioistuimessa ja täytäntöönpanon keskeyttämisestä samoin kuin muutoksenhausta toimeen tai päätökseen on, mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, vastaavasti voimassa, mitä ulosottolain 9 ja 10 luvussa säädetään. Lainvoimaista tilitystä voidaan ulosottolain 9 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla oikaista vain asianosaisten suostumuksella. Määräaika tilityksestä valittamiselle lasketaan sekä ostajalle että myyjälle siitä päivästä, jona asianosainen on saanut päätöksestä tiedon. Ulosottomiehen on viran puolesta lähetettävä tilityspöytäkirja ulosottolain mukaisesti tiedoksi asianosaiselle, joka ei ole ollut tilityksessä läsnä. Tilitystä koskevaa täytän-

töönpanoriitaa, jonka ostaja tai myyjä on pannut vireille tilityksen lainvoimaiseksi tulon jälkeen, ei voida tutkia.

14 §

Esinettä takaisin otettaessa on tilitykseen, mikäli tuomiossa ei ole toisin määrätty, sovellettava 12 §:n säännöksiä.

16 §

Ulosottomiehen tekemään tilitykseen perustuvan saatavan saa ulosottaa, jollei tilitykseen ole haettu muutosta, tilityksestä laaditun pöytäkirjan nojalla lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta säädettyssä järjestyksessä korkolain mukaisine viivästyskorkeineen tilityspäivästä lukien, jos pöytäkirjassa on määrätty maksettavaksi korkoa saatavalle asianosaisten tilityshakemuksessa esittämän vaatimuksen nojalla. Ostajan saatava suoritetaan tällöin kuitenkin ensisijaisesti 4 §:n 1 momentin mukaisesti talletuksesta. Jollei tilitys ole lainvoimainen, tilitykseen perustuvan saatavan ulosmittaamisesta on voimassa, mitä ulosottolain 3 luvun 7 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

Siirtymäsäännöksistä säädetään erikseen lailla.

Laki

maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maksuttomasta oikeudenkäynnistä 2 päivänä helmikuuta 1973 annetun lain (87/73) 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1125/88), seuraavasti:

1 §

Maksuton oikeudenkäynti myönnetään tässä

laissa säädettyillä ehdoilla Suomen kansalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka, huomioon ottaen

hänen tulonsa ja varansa sekä elatusvelvollisuutensa ja muut taloudelliseen asemaansa vaikuttavat seikat, ei asiaan osallisena vaikeuksista kykene kokonaisuudessaan suorittamaan asian käsittelyn vaatimia menoja:

1) yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävässä

riita-, rikos- tai hakemusasiassa taikka ulosotolain mukaisessa valitusasiassa;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

Laki

kielilain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun kielilain (148/22) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1424/92), seuraavasti:

10 §

Käräjäoikeuden sekä tuomarin, lääninhallituksen, kihlakunnanviraston tai sen osaston tai kihlakunnan erillisen viraston taikka niiden virkamiehen kaksikielisellä virka-alueella viran puolesta antamat kuulutukset ja tiedonannot

yksityisen oikeutta koskeissa asioissa voidaan harkinnan mukaan kirjoittaa ainoastaan väestön enemmistön kielellä, jollei hakija toisin vaadi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 1996